

Greczi-Zsoldos Enikő

Beszámoló a pedagógusjelöltek 29. Nagy J. Béla helyesírási versenyének
Kárpát-medencei döntőjéről

Melléklet

PEDAGÓGUSJELÖLTEK
NAGY J. BÉLA HELYESÍRÁSI VERSENYÉNEK
KÁRPÁT-MEDENCEI DÖNTŐJE

2024
MEGOLDÓKULCS

össz. 134 pont

1. Húzza alá az alábbi mondatokban a helyesírási hibákat, majd írja le helyesen a hibásnak ítélt szóalakokat! Abban az esetben, ha nem talál hibát, semmit nem kell jelölnie.

A hibás szóalakok aláhúzása és azok helyes leírása együttesen 1–1 pontot ér. Amennyiben a versenyző a hibát felfedezte, de nem írta helyesen a szóalakot, fél pontot is lehet adni az aláhúzásra. Ha felismeri a helyes szóalakot, akkor is jár az 1 pont. Amennyiben hibásnak tüntet fel helyes szóalakot, azért pontlevonás jár.

<u>Higyjél</u> nekem!	...higgyél.....
Hagyjál békén!	.....
A <u>hídi</u> vásárra idén is elmegyünk.	...hídi.....
A <u>hugom</u> beiratkozott az egyetemre.	...húgom.....
Az elrendezés aszimmetrikus.	.....
<u>Naív</u> vagy, ha azt hiszed, ez jó így.	...naiv.....
Ne <u>lopóddzatok</u> ki a vágószobából!	...lopóddzatok.....
Az <u>utolsó</u> dalt énekeld el újra!	...utolsó.....
A gyerekek hamar megunják a várakozást.	.....
Ne <u>utánnozd</u> a másikat!	...utánozd.....
Az állatkertben <u>karvaj</u> is él.	...karvaly.....
A Szózat megzenésítője <u>Egresi</u> Béni.	...Egressy.....

12 pont

2. Húzza alá a hibásan írt szavakat, majd javítsa!

A helytelen írásmódú szóalak aláhúzása és a helyes változat megadása együttesen 1 pontot ér. Ugyanígy 1 pontot ér, ha a helyes szóalakot nem húzza alá.

<u>aszú</u>	aszú	<u>szervíz</u>	szervíz
papiros		<u>bíztat</u>	bíztat

<u>huszas</u>	<i>búszas</i>	szolid	
<u>előljáró</u>	<i>előljáró</i>	<u>ígérget</u>	<i>ígérget</i>
<u>tűzifa</u>	<i>tűzifa</i>	bujkál	
címke		<u>múlandó</u>	<i>mulandó</i>

12 pont

3. Karikázza be a helyes írásmódú alakokat!

(Jelentéstől függően lehet két helyes szóalak is egy sorban.)

A helyesen írt szóalakok megfelelő jelölése 1–1 pontot ér. Ha a szópár közül mindkettő helyes, és azt megfelelően jelöli, akkor 2 pontot kap soronként (ez kétszer fordul elő). Ha a versenyző helyesnek ítél meg hibás szóalakot, azért pontlevonás jár.

<u>mamut</u>	mammut
<u>tusol</u>	<u>tussol</u>
halucinál	<u>hallucinál</u>
<u>diagram</u>	diagramm
dekagram	<u>dekagramm</u>
aféle	<u>afféle</u>
<u>áru</u>	<u>árú</u>

9 pont

4. Tegye ki az írásjeleket az alábbi mondatokban!

Minden helyesen kitétt írásjel 1 pont. Ha a versenyző az írásjelet nem teszi ki, vagy téves helyre teszi, netán rosszul jelöli, azért pontlevonás jár.

Amikor az ember betér a könyvesboltba, izgalom tölti el, és érdeklődéssel fordul a polcok felé.

Ha további szempontokat is megadna, amelyek fontosak az ingatlanvásárlással kapcsolatban, kérem, ossza meg!

Gyere be, ne várd meg, amíg én megyek ki érted!

Ahogy kilépett a szobából, elfelejtette, mit ígért.

13 pont

5. Írja le folyóírással a nyomtatott formában közölt tulajdonneveket!

Minden helyesen írt szóalak 1 pontot ér. Ha bármilyen hiba van a leírásban, akkor nem ér pontot.

ÉLET ÉS IRODALOM: *Élet és Irodalom*

NŐK LAPJA: *Nők Lapja*

BÖLCSÉSZET ÉS TÁRSADALOM TUDOMÁNYI KAR:

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

KINCSES KALENDÁRIUM: *Kincses Kalendárium*

TANULMÁNYOK ARANY JÁNOS KÖLTÉSZETÉRŐL:

Tanulmányok Arany János költészetéről

5 pont

6. Képezzen összetett szavakat az alábbi előtaggal!

Minden helyesen írt szóalak 1 pontot ér.

bankkártya

+ terminál	<i>bankkártyaterminál</i>
+ hamisítás	<i>bankkártya-hamisítás</i>
+ elfogadó hely	<i>bankkártya-elfogadó hely</i>
+ biztonság	<i>bankkártyabiztonság</i>

4 pont

7. Lásd el -val, -vel raggal az alábbi rövidítéseket és mozaikszókat!

Minden helyesen toldalékkolt alak 1 pontot ér.

10%	<i>10%-kal</i>
MÁV	<i>MÁV-val</i>
Ft	<i>Ft-tal</i>
ELTE	<i>ELTE-vel</i>
ig.	<i>ig.-val</i>

5 pont

8. Alkosson az alábbi összetételi tagokból összetett szót vagy szó szerkezetet!

Minden helyes megoldás 1 pontot ér. Ha bármilyen hiba van a megalkotott szó vagy szerkezet helyesírásában, akkor nem jár pont.

tűz oltó laktanya	<i>tűzoltólaktanya</i>
motokrossz világ bajnokság	<i>motokrossz-világbajnokság</i>
hadi anyag utánpótlás	<i>hadianyag-utánpótlás</i>
köz vélemény kutató intézet	<i>közvélemény-kutató intézet</i>
víz vezeték hálózat	<i>vízvezeték-hálózat</i>
papír zseb kendő	<i>papír zsebkendő</i>
papír törölő	<i>papírtörölő</i>
kis kereskedelmi forgalom	<i>kiskereskedelmi forgalom</i>
föld rajz óra	<i>földrajzóra</i>

idő járás jelentés

időjárás-jelentés

10 pont

9. Jelölje meg, hogy igaz vagy hamis az állítás! Ha szükséges, javítsa ki a szabályt!

Az igaz vagy hamis állítás helyes jelölése és a helytelen megállapítás helyes javítása együttesen ér 1–1 pontot.

- a) Az ingadozó kiejtésű *h* végű szavak ragos alakját kétféleképpen is lehet írni, pl. *rühvel* és *rühhel*.

igaz hamis

- b) A betűrendbe sorolás szempontjából nem teszünk különbséget a kis- és nagybetűk között. Ha azonban két besorolandó egység között csupán ebben a vonatkozásban van különbség, akkor a nagy kezdőbetűs megelőzi a kis kezdőbetűs szót, pl. *Jácint*, *jácint*.

igaz hamis

Javítás: fordítva, a kis kezdőbetűs szó előzi meg a nagy kezdőbetűst.

- c) A *-fajta*, *-féle*, *-szerű* képzőszerű utótagnak számít. Ebből az következik, hogy egyszerűsítjük a kétjegyű betűket, pl. *gipszszzerű*.

igaz hamis

Javítás: nem képzőszerű utótagnak, hanem utótagnak, azaz összetételi tagnak tekintjük, ezért nem egyszerűsítjük a kétjegyű betűket, helyesen: *gipszszzerű*.

- d) A tulajdonnevek toldalékolásakor egységesen nem érvényesül az egyszerűsítés: a családnevek és az utónevek esetében egyaránt a teljes névalakhoz kapcsoljuk a toldalékot, pl. *Hoffmann-nal*, *Mariann-nal*.

igaz hamis

4 pont

10. Írjon egy-egy mondatot az alábbi szavakkal!

Minden szó helyes értelmezése 1 pont. Ha nem a szó jelentésének megfelelő mondatot alkot, akkor nem jár pont, illetve amennyiben a megalkotott mondatban helyesírási hiba van, azért pontlevonás jár.

fáradtság – fáradság
fáradtság: 'fáradt állapot'
fáradság: 'fáradozás'

egyesség – egyezség
egyesség: 'egyetértés, összhang'
egyezség: 'megállapodás, megegyezés'

zöldell – zölddel
zöldell: 'lombot bont'
zölddel: zöld + -val, -vel

vezéré – vezérré
vezéré: birtokjeles szóalak: vezér + -é
vezérré: vezér + -vé

ekkora – ekkorra
ekkora: 'a mutatotthoz hasonló vagy azzal egyenlő nagyságú'
ekkorra – 'erre az időre'

10 pont

11. Végezze el az alábbi nyelvi műveleteket!

Csak a teljesen helyesen írt szóalak ér 1 pontot.

Egyesült Királyság	<i>egyesült királysági</i>
Budapest–Pozsony	<i>budapest–pozsonyi</i>
Szörényi bánság	<i>szörényi bánsági</i>
Helsinki	<i>helsinki</i>
Greenwich	<i>greenwichi</i>
Sidney	<i>sidney-i</i>
Voltaire	<i>voltaire-i</i>
Magyar Nyelv	<i>Magyar Nyelv-beli</i>
Vörösmarty Mihály	<i>Vörösmarty Mihály-i</i>
Az ember tragédiája	<i>Az ember tragédiája-beli</i>

10 pont

12. Válassza el a lehetséges helyeken az alábbi szóalakokat!

Szavanként 1–1 pont jár a teljesen helyes elválasztásért. Ha bármelyik elválasztási helyet tévesen jelölte meg, akkor nem jár pont.

lajstrom	lajst-rom	Szapphóé	Szap-phó-é
Pálffy	Pál-ffy	Biberachot	Bi-be-ra-chot

Washington	Wa-shing-ton	Madáchcsal	Ma-dách-csal
Illyés	Ily-lyés	Thewrewköt	Thew-rew-köt
briddzsel	bridzs-dzsel	telexeztek	te-le-xez-tek

10 pont

13. Jelölje az alábbi szöveg helyesírási hibáit! Ha írásjel hiányzik, azt jelölje a szövegben! Ha fölöslegesnek ítélt meg pl. vesszőt, betűt, azt húzza át! Ha helytelen egy szó írásmódja, azt aláhúzással jelölje, majd a szöveg alatti vonalra írja le helyesen!

30 pont

Szia, (1) Kati! Aranka nemcsak szereti, hanem (2) műveli, (3) sőt (4) tanítja is a festészetet. Már nyári tábort is szervezett a Fogarasi-havasokba (5). A faluban mint (6) festőt jól ismerik az emberek. Idősekről vagy (7) gyerekekről fest, (8) illetve rajzol portrékat. Képein meg-megjelennek (9) a környék állatai és növényei. Hadd (10) ismerjék meg a vidéket a turisták (11) is! Nem restell (12) nap mint nap (13) hajnalban felkelni, hogy össze-vissza járja (14) a környéket. 2011. május (15) 22-én (16) kitört a legaktívabb izlandi (17) vulkán a sziget délkeleti (18) részén. A gleccser (19) alatt füstölgő (20) tűzhányó utoljára (21) 2004-ben (22) tört ki. A vulkán körül 220 kilométeres (23) körben repülési tilalmat vezettek be. Az ötnapos (24) időjárás-előrejelzés (25) alapján figyelmeztették az észak-skóciai (26) reptereket, hogy a hamufelhő (27) elérheti Nagy-Britanniát (28) is. Így akarták elkerülni a 2010. (29) évihez hasonló káoszt Európa-szerte (30).	.... Fogarasi-havasokba..... ..... meg-megjelennek..... hadd..... turisták, restell..... össze-vissza járja..... izlandi..... délkeleti, gleccser..... füstölgő, utoljára..... kilométeres..... ötnapos, időjárás-előrejelzés..... észak-skóciai, hamufelhő..... Nagy-Britanniát..... 2010. évihez..... Európa-szerte.....